

**NOSTETAAN
RIMAA**

Ohjelma yrittäjän sosiaaliturvan parantamiseksi

Yrittäjien ratkaisuja tuleville päättäjille

Yrittäjät

”Joskus voi olla vaikea määritellä, kumpaan lokeroon kuuluu

Olen ollut palkansaajana myyntipääällikkönä ja -insinöörinä sekä erilaisissa viestintä- ja koulutusalan töissä. Vuonna 2013 perustin oman viestintäalan yritykseni ja sillä tiellä aion myös pysyä. Olen verkostoitunut yksinyrittäjä enkä aio palata enää palkkatöihin.

Tunnen kuitenkin useita ihmisiä, jotka tekevät töitä samanaikaisesti sekä palkansaajana että yrittäjänä. Useat heistä ovat erilaisissa asiantuntijatehtävissä. Työni on sisällöltään hyvin samanlaista kuin olisin palkkatöissä – paitsi vapaampaa. Raja palkkatöissä olemisen ja yrittäjyyden välillä on hiuksenhieno. Ero on siinä, maksetaanko tehdyt työt palkkana vai laskutanko ne alihankkijana tai kumppanina.

Kun olin palkansaajana, en uhrannut paljon ajatuksia sosiaaliturvaani; liittoon ja työttömyyskassaan kuulumisen otin itsestäänselvyytenä. Olen ollut muutamaa otteeseen työttömänä. Ansiosidonnainen työttömyysturva helpotti elämää, sillä diplomi-insinööriksi valmistumiseni jälkeen olin vähän aikaa Kelan peruspäivärahalla. Se on todella pieni.

Kun lähdin yrittäjäksi, ei sosiaaliturvaa tarvinnut miettiä. Vertaan YEL:iä ja Yrittäjäkassaan kuulumista vakuuttamiseen. Enhän ottaisi vakuutuksiakaan, jos ne eivät olisi niin sanotusti pakollisia, jos voisin luottaa, että kaikki sujuu aina hyvin. Siksi olen todennut YEL-maksun järkeväksi. Jos jotain tapahtuu, on hyvä, että vakuutusturva on kunnossa. Laitoin alusta asti YEL-työtulon kohtalaiselle tasolle. Osittain siihen vaikutti se, että sain neljän vuoden ajan aloittavan yrittäjän YEL-alennusta. Toinen syy oli se, että päivärahaa maksetaan YEL-työtulon mukaan. En ole ehtinyt sairastamaan, mutta kuntoutukseen osallistuessani olen hyötynyt korkeammasta päivärahasta.

Tänä päivänä on yleistä, että ihmiset ovat vuoroin töissä ja vuoroin yrittäjänä. Heille pitäisi antaa mahdollisuus valita miten he haluavat hoitaa sosiaaliturvansa. Siinä mielessä yhdistelmävakuutus tai mahdollisuus kuulua kahteen kassaan olisi erittäin kannatettava vaihtoehto. Ihmisillä on paljon projekteja ja tulot saattavat muodostua useista puroista. Joskus voi olla vaikea määritellä, kumpaan lokeroon kuuluu – yrittäjäksi vaiko palkansaajaksi. Miksi ei voisi olla molempia?

On tärkeää, että ihmiselle annetaan mahdollisuus tehdä halutessaan töitä palkkatöiden ohella myös yrittäjänä. Fiksu työnantaja antaa työntekijälle sivutoimiluvan, jos kyse ei ole kilpailevasta liiketoiminnasta. Jos sen sijaan työntekijä pakotetaan syystä tai toisesta yrittäjäksi, sosiaaliturva voi olla aika heikoissa kantimissa. Siksi kannatan yrittäjän sosiaaliturvan kehittämistä.”

Viestinnäntekijä Kati Halonen, PolyQuality Oy

**NOSTETAAN
RIMAA**

NOSTETAAN
RIMAA

5

Kun yrittäjään sattuu

Sosiaaliturva kuuluu myös yrittäjälle

YRITTÄJYYS ON MONIPUOLISTUNUT 2000-luvun aikana ja nykyään yhä useampi tekee ainakin osan työurastaan yrittäjänä. Välillä työskennellään työntekijänä ja välillä taas yrittäjänä. Osa puolestaan toimii yrittäjänä palkkatyön ohessa. Yrittäjän toimeentulo on välillä hyvin vaihtelevaa, eikä se ole itsestään selvyyttä. Siksi on perusteltua, että yrittäjällä on enemmän vapauksia sosiaaliturvansa järjestämisessä kuin työsuhteisella, jolle palkka on työsopimuksella turvattu. Jotta Suomessa voitaisiin ylläpitää nykyinen hyvinvoinnin taso, on lisättävä myös työn tarjontaa ja kysyntää. Koko sosiaaliturvajärjestelmämme tarvitseekin uudistuksia.

Tässä Yrittäjien ratkaisut:

- Yhdistetään yrittäjän ja palkansaajan työssäoloehdot siten, että työnteon tavoista voi kerryttää yhdessä turvaa.
- Yhdenmukaistetaan yrittäjän perheenjäsenen työssäoloehto muiden työntekijöiden työssäoloehdon kanssa.
- Työttömyysturvalain yrittäjämääritelmä muutetaan vastaamaan yrittäjän eläkelakia.
- Vanhempien toimeentulo perhevapaiden ajalta tulee turvata verovaroin rahoitetulla päivärhalla, ei sairausvakuutusjärjestelmästä, jonka rahoituksesta työnantajakollektiivi vastaa merkittävästi.
- Poistetaan työnantajan sosiaaliturvamaksu yrittäjän itselleen maksamista palkoista.
- Asumistuen arvioinnin perusteeksi otetaan yrittäjän todelliset tulot.
- Yrittäjäopiskelijan osoittaessa, että elinkeinotoiminnan tulot on saatu opintojen ulkopuolella, ei näitä tuloja tule ottaa huomioon opintotuen tarveharkinnassa.
- Luovutaan yrittäjien aikuiskoulutustuessa yrittäjätulojen aleneman tarkastelusta. Tämän sijaan siirretään painopiste yrittäjän suorittamien opintojen päätoimisuuden tarkasteluun siten, että päätoimisuuden raja nostetaan neljään opintopisteeseen tukikuukaudessa (nyt kolme opintopistettä tukikuukaudessa).
- Poistetaan eläkkeen kertyminen vuorotteluvapaan ja ansiosidonnaisen päivärahan ajalta.
- YEL-järjestelmä uudistetaan tavoitteena yrittäjän sosiaaliturvan ja YEL-järjestelmää kohtaan kokeaman luottamuksen parantaminen sekä joustavuuden ja yrittäjän vapauden lisääminen.
- Yrittäjän eläkelain mukaisen pakollisen vakuuttamisen alaraja tulee nostaa nykyiseltä tasolta vähintään yrittäjän ansiosidonnaisen työttömyysturvan alarajalle. Vakuuttamisvelvollisuuden täyttymisen pitää perustua yrittäjän työpanoksen arviointiin. Rajan yläpuolella yrittäjän vapautta valita turvansa taso tulee lisätä.
- Työtulo pitää muuttaa vuositulosta kuukausituloksi, jotta se olisi yrittäjälle selkeä.
- Alle neljä kuukautta kestävä yritystoiminnan vakuuttaminen pitää sallia.

**NOSTETAAN
RIMAA**

- Selvitetään rahastoinnin sisällyttäminen YEL-järjestelmään. Rahastoinnin erilaisten rakentamismallien vaikutukset valtiontalouteen pitäisi arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.
- Kevennetään työeläkevakuutusyhtiöiden riskinottoa rajoittavaa vakavaraisuussäätelyä.

- Työeläkeyhtiöiden hallinnon valinta pitää antaa yhtiön omistajille ja poistaa keskusjärjestöjen oikeus esittää edustajia.
- Työttömyysturvassa on siirryttävä yleiseen eli universaaliin turvaan ja yhden etuudenmaksajan malliin.

**KAIKKI YEL-
VAKUUTUKSESTA
YRITTÄJÄLLE**

yrittajat.fi/yel

**NOSTETAAN
RIMAA**

NOSTETAAN RIMAA

"Nyt nostetaan kylmäsoiton rimaa! Teemme kaikkemme, jotta ulkoistettu asiakashankinta ja myyntityö nähdään laadukkaana investointina liiketoiminnan kasvattamiseksi. Yrittäjänä tuen ja koulutan tiimiäni niin, että puhelinkeskustelut ovat vastaamisen arvoisia." **Katja Rasi, toimitusjohtaja, 100 Solutions Oy, Tekniikan Akateemisten yrittäjyysvaliokunnan jäsen**

"Toiskan kaikki palvelut keskittyy hyvinvoinnin lisäämiseen. Meidän rima nousee sillä, että pidetään huolta meidän tiimistä - vain hyvinvoiva työyhteisö mahdollistaa hyvinvointipalveluiden tuottamisen. Meidän tiimiin kuuluu aikuisia, hevosia, aaseja (kuvas vasemmalla), pupuja, kanoja, kissoja ja koiria." **Kalle Reinikka, Voimavaratila Toiska Oy, yrittäjä, Etelä-Pohjanmaa**

"Yrittäjä on vastuussa jaksamisestaan. Tämä korostuu pienyrityksissä, jossa yrittäjän oma aika on kohtalokas pelivara. Onneksi minulla, yksinyrittäjän tukena on puoliso ja perhe. Ne ja luonnossa liikkuminen auttavat jaksamaan." **Mikko Nikkinen, isä, puoliso, yrittäjä, Storymakers.fi**

**NOSTETAAN
RIMAA**

Yrittäjät